

העם

מול האתגר

השרב הבריה את האזרחים מבתיהם, דחף אותם לעבר שפתיהם. הנערות פרחו בשמלות קייץ בצבעוניות. הריח הכבד של סוף האביב ריחף באוויר, בישר את ראשית הקיץ.

אפשר היה לסלוח לאזרח הישראלי אילו נפטר בשבוע כזה מדאגות קיומו הלאומי, אילו ויתר על קריאת עתונו, התמסר לגוף ארצו ולמימי ימיו.

אולם הוא לא עשה זאת. הוא חסף את העתון, הקשיב בדריכות לחדשות הרדיו. כ גם אחרון הישראלים הרגיש, השבוע, כי מאורעות גדולים מתחוללים סביבו, מאורעות העשויים לשנות את עתידו ואת עתיד מדינתו.

הם היו קשורים בשם שהודק בכל כותרת ראשית, בכל מהדורת-חדשות: בורגיבה.

עסקנים אפורים. מאורעות אלה, שהצביעו לראשונה על סיכויי השלום בצורה המובנת לכל אדם, יכלו לעורר תגובה בלתי-מהולה של קורת-רוח. אולם על האזרח הישראלי ירדה מועקה גוברת והורית.

הרדיו סיפר לו כי הגברת גולדה מאיר מסרה דו"ח בישיבת הממשלה — והוא

היא מצאה רק עסקנים קטנים מאד ונורמליים מאד. השאר רשום בתולדות השואה. ביסמארק ישראלי. האתגר העומד בפני ישראל, ושבוגריה נתן לו עתה דמות ברורה (אך לא סופית) שונה מן האתגר של השואה. עתידה של ישראל לא יובטח במלחמה, אלא במניעת המלחמה. לא פעם נתנו היהודים לעמיהם העולם מדי נאים גדולים. כזה היה בנימין דיישיראלי. כזה היה ליאון טרוצקי. כאלה היו המדינאים של תורה-זהב בספרד.

נידמה כי במדינת ישראל העצמאית ייבש דווקא מקור זה. המיסטר הקיים לא העלה שום דיישיראלי חדש. שום ביסמארק ישיראלי. הוא העלה רק עסקנים המסוגלים למסור לעסקנים אחרים. דו"ח על המצב המדיני, ולחזור בפעם האלף ואחת על סיסמאות שדופות שלא נשתנו במשך 17 שנה.

היסטוריה

אנשי הפרידות

עכשיו אנחנו ידידים, וצרכים לשכוח את המלחמות, אמר מחמד ביליקי, 73, שרגלו רוסקה בגאליפולי.

הוא חיבק את הגבר התמיר ואדום הפנים שעמד מולו. היה זה אוסטרי, ו

חיילי גאליפולי מתנפשים בחוף הפלישה (1915)

אויבים היום, בני-ברית מחר

שזרועו הימנית חסרה. היא נקטעה בגאליפולי.

הסצנה הנרגשת, שנערכה השבוע בחצי האי, הפגישה מאות מבין הלוחמים הוקים, אשר ניסו לפני שני דורות לרצות איש את רעהו, באחד הקרבות הגדולים של ההיסטוריה.

היא נערכה במלאת 50 שנה ליום בו נחת חיל-המשלוח של בעלות-הברית בחצי-האי, החולש על איצטאנבול, בנסיון לכבוש את איצטאנבול ולשבור את האגף הדרומי של החזית הגרמנית-אוסטרית-תורכית.

חיילים ראשונים ליהודה. באותו יום החלה גם ההיסטוריה הצבאית של האומה העברית החדשה. כי בגאליפולי נוסה בפעם הראשונה החייל העברי החדש.

שום ישראלי לא נשלח לתורכיה, כדי להשתתף בטכס הגדול. וחיקי גדודי-הגנ" הפרידות התכנסו בירושלים, נתקבלו אצל הנשיא ואצל ראש עיריית ירושלים, בטכס עלוב למדי. כי ישראל היא מדינה ללא עבר, וללא כבוד לשרשיה האמיתיים. הפרק של גנדי-הפרידות כמעט ונשכח.

אחת הסיבות לכך נעוצה בעובדה כי השם „גנדי-הפרידות“ נראה כיום כמשפיל. לעומת החיילים הקרביים של תקופה מאו-חרת יותר, נראה גנדי-הפרידה כאיש-שרותים עלוב.

אל אין בכך שמקל של אמת. הקרב הנורא של גאליפולי התנהל כולו ברצועת-החוף צרה, שלא היה בה אף מקום אחד שלא היה חשוף לפגזיו של אויב אמין ועקשני. נהגיה-הפרידות, שהובילו מים, מזון ותחמושת לקחים הקדימיים, הסתכנו יותר מיושבי הקוים עצמם, שרצו בחפירותיהם. בעיני חיילי גאליפולי עצמם, לא היה הבדל בין נושא-כידון ומוביל-תחמושת. לכן ראויים אנשיו של יוסף טרומפלדור

לכל הכבוד — והשבוע היו ראויים לתשוק מתלב רבה יותר מאשר טיילי הרוק שנפרקו לעיני ראש-הממשלה בנמל חיפה. לפני בלפור. מיבצע-גאליפולי נועד להימשך שלושה ימים. תוך זמן זה קיוו הפולשים להגיע לאיסטנבול, להכריח את תורכיה להיכנע. אילו הצליחו בכך, היתה ארץ-ישראל משתחררת בשנת 1915, וספק אם בריטניה היתה מכריזה אי-פעם את הכרזת בלפור.

כעבור 259 ימים ולמעלה מ-200 אלף אבידות ניתנה פקודת הנסיגה. הגולל נסתם על קברות ההרוגים, רובם אוסטראלים וזילנדים, וגם (ומנית) על הקארירה של ויני סטון צ'רייל. כי צ'רייל יום את המיבצע ביש-המול, גיבור המערכה היה אלוף-מישנה תורכי בעל כושר צבאי גאוני, שהפך לאחר מכן מייסד תורכיה החדשה: מוצ'טפה כמאל, המכונה אטא-תורק („אבי התורכים“).

לקח החגיגה. גם אטא-תורק וגם צ'רייל זכו לראות בחייהם את שני עמיהם באים ביחסים-ידידות. האוסטרלים והתורכים, שהתחבקו השבוע בחופי-הנחיתה, זכו לראות את ארצותיהם משולבות בברית מדינית וצבאית — מערכת נאט"ו-סיט"ו. זהו אחד הלקחים של יום-הזכרון גם לגבי האזרח הישראלי: האויבים של אתמול הם בעלי-הברית של היום. האויבים של היום יהיו בעלי-הברית של מחר. כי בגלל ההיסטוריה מסתובב ללא הרף, צרכים חדשים יוצרים מערכים חדשים.

יחסי חוץ

ביקור לבפלה

ראש מחלקת ארצות-הברית במשרד החוץ אפילו לא טרח להפסיק את חופשת-החג שלו בטבריה, כדי לקבל את פני האורח החשוב. כי יעקב הרצוג ידע, שביקורו של פיליפס טאלבוט הוא מישחק של יוקרה. ההודעה הראשונה על ביקורו של סגן שר החוץ האמריקאי לענייני המרחב העמידה על רגליו את משרד החוץ בירושלים. דובר על סיבוב מקיף של סגן-השר בכירות הערביות ובישראל, שיהווה המשך לשליחותו החשובה של איורל הארימן. במשרד החוץ ידעו על הרגישות הקיימת בחושינגטון לגבי הטיית מי הירדן. ההערכה היתה, כי טאלבוט יבוא להגביר את הלחץ על ישראל להימנע מתגובה צבאית. השאלה היתה: מה עלול לגרום אחריו לאו ישראלי לדרישותיו של טאלבוט?

לפני שבוע הודעונו אמות הסיפים של משרד החוץ ושל לישכת ראש הממשלה בירושלים. פיליפס טאלבוט מסר הודעה בקאהיר על שינוי פתאומי בתוכנית-המסע עות שלו. „נקראתי להתייעצויות דחופות בחושינגטון“, הודיע סגן השר. „אטוס מ' כאן לסעודיה ומשם ישר לחושינגטון.“

„הרמן הוא אסוף.“ ביטול הביקור בישראל הטייל מבוכה גדולה מזו שהשר תררה כאשר נמסר בתחילה על עריכת הביקור. גולדה ראתה בשינוי התוכנית נצחון לעבד-אל-נאצר. מכיון שטאלבוט ידוע בחושינגטון כאיש האוריינטציה הערבית, חששה גולדה כי תוכנית שנוקמה בקאהיר תזכה לטיפול ישיר בחושינגטון. מבלי שתהיה לישראל אפשרות לומר את שלה.

על כן הוחלט מייד לדרוש מהסטייט דפרטמנט לקיים את התוכנית המקורית, ולהורות לטאלבוט לבקר גם בישראל. הופך על כל הלחץ של נציגי ישראל, שהבהירו כי אם יספח טאלבוט על ירושלים יגרום הדבר למתיחות בין שתי המדינות. הסטייט דפרטמנט גילה רחוב-לב, אם כי זוהיה את השגרירות הישראליה בחושינגטון שיהיה זה ביקור לבטלה, שכן אין לטאלבוט מה להודיע לאחר הביקור בקאהיר. השגריר אברהם הרמן ניסה להסביר זאת בשדר ארוך לירושלים. אך הדבר רק עודד את גולדה לחזור ולהתלונן כי „הרמן הוא אסוף.“

הפעילות הקדחתנית. ערב החג נחת טאלבוט בלוד, והוא נלקח לפגישה חטופה עם שרת החוץ וראש הממשלה. מסרה ההודעה הרשמית: „השיחות נשאו אופי כללי.“

בצהריים סעד טאלבוט על שולחנו של מנכ"ל משרד החוץ. לאחר מכן יצא בה לקופסטר למצדה. משם חזר לבאר-שבע ונתקבל על-ידי ראש-העיר. למחרת נלקח לביקור בהיכל הספר בירושלים. אחרי הפעילות המדינית הקדחתנית, היה טאלבוט זקוק ליום-מונחה באותונה בטרם ימשיך לחושינגטון.

טיוולי פאטרא

סוכנות נסיעות בע"מ

טיולים מאורגנים באירופה

החל מ-21 יום = 1,330 ל"י

טיולי-פאר לסקנדינביה — סקוטלנד — אנגליה. כולל 7 ימים בארץ הפיורדים. 30 יום במטוסי „אל על“

חופשות-מרפא בצ'כוסלובקיה

קרלסבד, מרינבר פישצ'ני 28 יום, בטיסה 1,545 ל"י

מועדון 33 טיול הצעירים

טיול מיוחד לבני הגילים 21-33

לרווקות ורווקים בלבד

ספרד, צרפת, אנגליה

נופש בשוויצריה וטיול באירופה

9 ימי נופש במלון RING החדש והמפואר ב-ENGELBERG משולבים ב-22 ימי טיול מנפולי עד פריז ונצייה סיה 39 יום, באניות צים

נסיעות מוזלות לרומניה והונגריה

במטוס ובאניה החל מ-745 ל"י נסיעות מוזלות לארה"ב U.S.A

...וכן תוכל לסדר אצל „פאטרא“ כל נסיעה וכל טיול. נסיון, ותק, סניעים ברומא, פריס ולונדון.

שרות נאמן פאטרא

סוכנות נסיעות בע"מ תל-אביב:

רחוב נחלת בנימין 63, טל. 623411 ירושלים: פינת רחוב יפו ורח' שטראוס, טל. 22186 חיפה: שער שלמה 3, טל. 62975 / 66622 ראשון-ציון: רחוב הרצל 68, ת.ד. 111

משקפי מגע CONTACT LENSES

נא לבקרנו בלי התחייבויות כל יום בין 14-9

מעבדה אופטית „אישונלנס“ רח' שניאור 5, סניט פינסקר, תל-אביב, טלפון: 55029